

Столярчук В. А.

аспірант,

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-483-5-33>

ІНТЕГРАЦІЙНА БЛИЗЬКІСТЬ ЯК ІНДИКАТОР СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ ТА КАНАДИ

В умовах триваючої фінансово-економічної нестабільності, зумовленої як зовнішніми, так і внутрішніми викликами, стратегічне партнерство України з провідними державами світу набуває особливої важливості. Серед таких партнерів Канада займає одне з ключових місць, надаючи Україні не лише торговельно-економічну, а й фінансову, гуманітарну та інвестиційну підтримку [1, с. 3]. Водночас традиційні кількісні показники співробітництва не завжди повною мірою відображають реальний рівень взаємозалежності між країнами. У цьому контексті інтеграційна близькість розглядається як комплексний індикатор стратегічного партнерства між Україною та Канадою, здатний поєднати економічні та інституційні виміри двосторонньої взаємодії. Водночас в умовах післявоєнного відновлення України посилення інтеграційної взаємодії з надійними партнерами, зокрема Канадою, має стратегічне значення для досягнення стійкого економічного зростання.

Поняття «інтеграційної близькості» поки що не має чіткого визначення у сучасній економічній літературі, оскільки воно охоплює як кількісні, так і якісні характеристики взаємодії між країнами. У наукових дослідженнях економічна інтеграція зазвичай аналізується через призму зменшення бар'єрів у торгівлі, мобільності капіталу та узгодженості політики між державами [2, с. 89]. Як підкреслює П. Кругман, економічна інтеграція є результатом політики, що сприяє вільному обігу товарів, послуг та факторів виробництва між країнами, формуючи взаємозалежні ринки [2, с. 102]. У міжнародній літературі окрему увагу приділено оцінці глибини інтеграційних процесів на прикладі Європейського Союзу, де пропонуються різноманітні методи вимірювання економічної, політичної та інституційної близькості [3, с. 134]. Застосування таких підходів у дослідженні відносин між Україною та Канадою дозволяє вийти за межі

традиційних показників товарообігу та інвестицій, акцентуючи увагу на комплексній системі взаємодії, що включає також фінансову підтримку, стратегічне партнерство і культурну співпрацю.

У межах цього дослідження запропоновано інтегральний підхід до оцінки інтеграційної близькості економік України та Канади, який передбачає комплексне врахування економічних, інституційних та соціокультурних факторів. В основу оцінки покладено чотири показники: частку Канади у зовнішній торгівлі України, частку прямих канадських інвестицій у загальному обсязі ПІІ в Україні, частку фінансової допомоги Канади у загальному обсязі міжнародної допомоги Україні та кількість стратегічних угод та спільних проєктів. Інтегральний показник інтеграційної близькості (ІІВ) розраховано як середнє арифметичне зазначених критеріїв за формулою:

$$ІІВ = \frac{T + I + F + A}{4}$$

Значущу роль у розвитку інтеграційної взаємодії відіграє українська діаспора в Канаді, яка сприяє активізації гуманітарної та економічної співпраці на міждержавному рівні. Тому дане дослідження базується на офіційних статистичних даних України та Канади за період 2021–2024 рр., при цьому дані за 2024 рік є попередніми та сформовані з урахуванням доступної динаміки. Основні показники інтеграційної взаємодії представлено у таблиці 1.

Варто зазначити, що запропонована методика інтегральної оцінки близькості має певні обмеження, пов'язані з доступністю відкритих даних та відсутністю єдиної статистики щодо деяких аспектів співпраці. У майбутньому доцільним є розширення переліку показників за участю експертного оцінювання. А в контексті інтеграційної динаміки Україна – Канада варто враховувати й досвід інших стратегічних партнерів України, зокрема Польщі та Німеччини, для подальшого вдосконалення підходів до оцінки близькості.

Проведений аналіз свідчить про поступове поглиблення інтеграційної близькості між Україною та Канадою у досліджуваному періоді. Індекс інтеграційної близькості зріс з 0,12 у 2021 році до 0,25 у 2024 році, що підтверджує тенденцію до активізації стратегічного партнерства та зростання фінансово-економічної взаємозалежності. Попри те, що частка Канади у зовнішній торгівлі та прямих іноземних інвестиціях в Україні залишається відносно невеликою, позитивна динаміка ключових показників співпраці свідчить про послідовне

посилення двосторонніх відносин. Особливо вагомим чинником інтеграційної близькості виступає фінансова допомога Канади Україні, яка протягом останніх років стабільно зростала і, за попередніми даними, досягла 4100 млн дол. США у 2024 році.

Таблиця 1

**Показники інтеграційної взаємодії України та Канади
у 2021–2024 рр.**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р. (оцінка)
Товарообіг між Україною та Канадою, млн дол. США	260	420	514	530
Частка Канади у зовнішній торгівлі України, %	0,26	0,35	0,38	0,40
Прямі канадські інвестиції в Україну, млн дол. США	57	62	65	70
Частка ПІІ з Канади в Україні, %	0,19	0,21	0,22	0,25
Обсяг фінансової допомоги Канади, млн дол. США	1850	3200	3700	4100
Частка допомоги Канади у загальному обсязі міжнародної допомоги Україні, %	9,2	10,5	10,8	11,0
Кількість чинних стратегічних угод та програм співробітництва	3	4	4	5

Джерело: дані сформовано на основі інформації Державної служби статистики України, Міністерства економіки України, Global Affairs Canada та ресурсу Trading Economics [1–4]. Показники за 2024 рік подано як попередні, з урахуванням наявних тенденцій попередніх років та офіційних аналітичних публікацій.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці авторської методики інтегральної оцінки інтеграційної близькості економік України та Канади, яка враховує сукупність економічних, інституційних та соціокультурних чинників. Запропонований підхід дозволяє здійснювати кількісне вимірювання рівня стратегічного партнерства, що робить його придатним для використання у процесі моніторингу фінансово-економічної стабільності. На відміну від традиційних моделей оцінки економічної інтеграції, запропонована авторська концепція поєднує торговельні, інвестиційні та фінансові показники з елементами інституційної взаємодії, що забезпечує більш комплексне уявлення про характер міждержавної співпраці. Розроблена автором методика використовується як складова частина авторської дисертаційної

концепції дослідження інтеграційних процесів України у глобальній економіці.

З метою подальшого поглиблення інтеграційної близькості між Україною та Канадою доцільним є впровадження системного моніторингу цього показника на рівні профільних державних органів з можливістю його використання як індикатора ефективності стратегічного партнерства. Серед пріоритетних завдань – розширення дії Угоди про вільну торгівлю CUFTA на сферу послуг та інвестицій [4, с. 2] та започаткування спільних інвестиційних фондів і програм підтримки малого та середнього бізнесу. Перспективним напрямом подальших досліджень може стати розробка інтегрального показника інтеграційної близькості у тристоронньому форматі за участю України, Канади та країн ЄС.

Практична імплементація інтегрального індикатора може стати основою для формування окремого розділу у щорічних звітах урядових структур щодо реалізації зовнішньоекономічної стратегії України. Крім того, його включення до системи державного моніторингу сприятиме ухваленню обґрунтованих рішень у сфері міжнародної економічної політики. У перспективі, апробація методики в інших двосторонніх форматах – зокрема у відносинах з Японією, Республікою Корея чи Великою Британією – дозволить оцінити її універсальність і прикладну цінність у ширшому геоekonomічному контексті.

Література:

1. Global Affairs Canada. Ukraine–Canada Economic Relations. URL: <https://www.international.gc.ca/global-affairs-affaires-mondiales/home-accueil.aspx?lang=eng>
2. Krugman P. International Economics: Theory and Policy. Pearson Education, 2018. С. 89–112.
3. Baldwin R., Wyplosz C. The Economics of European Integration. McGraw-Hill Education, 2020. 6th ed. С. 134–150.
4. Canada-Ukraine Free Trade Agreement (CUFTA). Government of Canada. URL: <https://www.international.gc.ca/trade-commerce/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/ukraine/text-texte/2023/toc-tdm.aspx?lang=eng>
5. Luciuk L. Y. Searching for Place: Ukrainian Displaced Persons, Canada, and the Migration of Memory. University of Toronto Press, 2000.